

แบบรายงานการสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้ของครู

นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้แบบ active learning
เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉะ
โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 Fs Step Model
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2568

นางสาวทิพย์สุดา พันธุ์อ้าง
ตำแหน่ง ครู คศ.1
โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รายงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อรายงานนวัตกรรม ในชื่อการจัดการเรียนรู้แบบ active learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยผู้จัดทำ ได้วางแผนออกแบบ แผนพัฒนานวัตกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ และออกแบบชุดฝึกทักษะบัญชีคำพื้นฐาน อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ซึ่งมุ่งหวังให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการพัฒนาทักษะการคิด ของกลุ่มเป้าหมายให้สูงขึ้น จากผลการดำเนินงาน พบว่าการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของทักษะในการคิดได้ผลดี ซึ่งปรากฏจากผลการทดสอบปลายปี จากเอกสาร ปพ.ของนักเรียน

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ และแนวทางในการปฏิบัติงานที่สำเร็จลุล่วงทุกประการ

ผู้จัดทำ

ลงชื่อ

(นางสาวทิพย์สุดา พันธก์กว้าง)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. ชื่อนวัตกรรม	๑
๒. ผู้จัดทำ	๑
๓. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม	๑
๔. ที่มาและความสำคัญ	๑
๕. วัตถุประสงค์	๒
๖. กลุ่มเป้าหมาย	๒
๗. เครื่องมือที่ใช้	๓
๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	๔
๙. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๔
๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	๗
๑๑. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย	๙
๑๒. บทเรียนที่ได้รับ	๑๒
๑๓. เงื่อนไขความสำเร็จ	๑๔
๑๔. ภาพกิจกรรม	๑๕
๑๕. ภาคผนวก	๒๖
- แผนพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้	๒๖

แบบรายงานการสร้างนวัตกรรม

๑. ชื่อนวัตกรรม

นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้แบบ active learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของฉัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

๒. ผู้จัดทำ

ชื่อ นางสาวทิพย์สุดา พันธุ์กว้าง ตำแหน่ง ครู คศ.๑

โรงเรียนบ้านด้ามพรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

โทร. ๐๖๒-๐๐๖๗๙๖๒ Email address : annlovekino@gmail.com

๓. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

เริ่มวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ ถึง วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙

๔. ที่มาและความสำคัญ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการแบบกลุ่มร่วมมือหรือร่วมมือกันเรียนรู้กันนั้นมีหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ Group Investigation (GI), รูปแบบ Jigsaw, กระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPs) เป็นต้น ซึ่งการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือหรือร่วมมือกันเรียนรู้แต่ละ รูปแบบมีความเหมาะสมในด้านเนื้อหา และวิธีการสอนที่แตกต่างกัน ผู้สอนจึงสนใจที่จะนำการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน แนวคิด ๕ Fs Step Model มาใช้สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ เนื่องจากการใช้เทคนิค กระบวนการสอนแบบกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน แนวคิด ๕ Fs Step Model นี้ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้เนื้อหาในบทเรียนด้วยตนเองกับเพื่อนในชั้นเรียน ในการทำ กิจกรรมกลุ่ม มีการแสดงความคิดเห็นและช่วยกันหาคำตอบของคำถามที่ครูผู้สอนได้กำหนด และคำถามที่ กลุ่มตัวเองตั้งขึ้นมา ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดความเข้าใจกับเนื้อหาและได้รับความรู้อย่างเท่าเทียมกันทุกคน ทั้งยังส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักทักษะการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะกับผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมห้อง เมื่อถึงเวลาทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคลก็สามารถทำผลคะแนนได้มากขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนรู้ในเรื่องนี้สูงขึ้นอีกด้วย ผู้สอนจึงเห็นว่าการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน แนวคิด ๕ Fs Step Model จะเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในเนื้อหา เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่นตนเอง

จากปัญหาดังกล่าวข้าพเจ้าจึงได้คิดค้น นวัตกรรมการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ในเรื่อง การศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน รูปแบบแนวคิด ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านด้ามพรว้า เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ประวัติศาสตร์และรายวิชาอื่นๆได้สูงขึ้น และพัฒนาทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในจังหวัด อุบลราชธานี และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีของจังหวัดอย่างยั่งยืน

๕. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการพัฒนาทักษะการคิดก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของฉันทน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านด้ามพรว้า ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ แนวคิด ๕ Fs Step Model
๒. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านด้ามพรว้า ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ รูปแบบแนวคิด ๕ Fs Step Model

๖. กลุ่มเป้าหมาย

- ๖.๑) เป้าหมายเชิงปริมาณ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๒๐ คน
 - ๖.๒) เป้าหมายเชิงคุณภาพ ผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาภาษาไทย เฉลี่ยร้อยละ ๗๙.๒๓ ผลการประเมินผลรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๘
- ครูผู้สอนนางสาวทิพย์สุดา พันธุ์แก้ว

ที่	ชื่อ-นามสกุล	คะแนน	คะแนน	แก้ตัว	รวม	คะแนน	คะแนน	แก้ตัว	รวม	รวมทั้งสิ้น
		เก็บ ๑	สอบ ๑			เก็บ ๒	สอบ ๒			
		๓๐	๒๐	(๒๐)	๕๐	๓๐	๒๐	(๒๐)	๕๐	๑๐๐
๑	เด็กชายสรรพลสิทธิ์ ทองสมุทร	๒๗	๑๘	-	๔๕	๒๕	๑๖	-	๔๑	๘๖
๒	เด็กหญิงกัญญาภัทร จินวงศ์	๓๐	๑๔	-	๔๔	๓๐	๑๓	-	๔๓	๘๗
๓	เด็กหญิงปิ่นสุดา บัวใหญ่	๒๖	๘	๑๐	๓๖	๒๙	๑๑	-	๔๐	๗๖
๔	เด็กหญิงนารีรัตน์ณ อุบล	๒๓	๑๒	-	๓๕	๒๕	๖	๑๐	๓๕	๗๐
๕	เด็กหญิงรวินท์นิภา สุนทอง	๒๕	๑๒	-	๓๗	๒๕	๑๕	-	๔๐	๗๗
๖	เด็กชายธนฤต รักสัตย์	๒๐	๑๒	-	๓๒	๒๓	๑๐	-	๓๓	๖๕
๗	เด็กชายวรเมศ พรหมิ่ง	๒๘	๑๓	-	๔๑	๒๙	๑๐	-	๓๙	๘๐
๘	เด็กชายกันตพัฒน์ ศรีพัฒนาธาดากุล	๓๐	๑๙	-	๔๙	๒๙	๑๕	-	๔๔	๙๓
๙	เด็กชายพัสกร คำอาจ	๓๐	๑๕	-	๔๕	๓๐	๑๕	-	๔๕	๙๐

๑๐	เด็กหญิงกาญจนา ชนวิวงศ์	๒๗	๑๓	-	๔๐	๒๗	๑๓	-	๔๐	๘๐
๑๑	เด็กหญิงนภาพดี ขจัดภัย	๒๔	๖	๘	๓๒	๒๘	๖	๑๐	๓๘	๗๐
๑๒	เด็กหญิงวิริยาพร บุญมีมาก	๒๘	๑๓	-	๔๑	๒๗	๑๒	-	๓๙	๘๐
๑๓	เด็กชายภูมิทัศน์ ละม่อมสาย	๒๒	๑๕	-	๓๗	๒๖	๑๓	-	๓๙	๗๖
๑๔	เด็กหญิงนงนภัส ศิริวงศ์	๒๕	๑๖							
๑๕	เด็กหญิงนภัทรตรา วงศ์สุวรรณ	๑๘	๑๑							
๑๖	เด็กหญิงสิริกัญญา แสงสุขสว่าง	๑๗	๑๐							
๑๗	เด็กชายโอบนิธิ คาร์ว	๑๙	๑๓							
๑๘	เด็กหญิงธัญชนิต อุปการ	๒๓	๑๔							
๑๙	เด็กหญิงสุกัลยา คริ่งพิบูล	๑๖	๘							
๒๐	เด็กหญิงกนกวรรณ แคนดี	๑๗	๑๐							
ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ๗๙.๒๓										

เกรด	จำนวนคน
๔	๗
๓.๕	๓
๓	๒
๒.๕	๑
๒	-
๑.๕	-
๑	-

๗. เครื่องมือที่ใช้

ในการจัดทำนวัตกรรมครั้งนี้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

๑. จัดทำแผนการเรียนรู้และออกแบบกิจกรรม
๒. จัดทำแบบวัดทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์
๓. มีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้ตรงตามศักยภาพและส่งเสริมศักยภาพให้สูงขึ้น
๔. นำเครื่องมือและความรู้ที่ได้รับมานำเสนอเพื่อแสดงถึงความเข้าใจได้รับการพัฒนาทักษะการคิดให้สูงขึ้น
๕. มีการประเมินผลปลายปี เพื่อเป็นการวัดความสามารถของทักษะการคิด

๘.กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

การดำเนินการสร้างนวัตกรรมในครั้งนี้ ครูผู้สอนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ ภาคเรียนที่ ๑-๒ โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต ๑ จำนวน ๒๐ คน โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑. มีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลโดยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นของฉันทน์ จำนวน ๒๐ ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
๒. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านด้ามพริ้วศึกษาแนวทางการเรียนรู้เชิงรุก
๓. ศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะการคิด โดยใช้กระบวนการสอน ๕ ขั้นตอน (5STEPS)
๔. วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิด ออกแบบกิจกรรมทักษะปฏิบัติ เพื่อออกแบบนวัตกรรม คือ การจัดการเรียนรู้แบบ active learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
๕. สร้างแบบวัดทักษะการคิดของนักเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์
๖. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การฝึกทักษะการคิด ตามแผนที่วางไว้ ระหว่างการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ของนักเรียน ได้บันทึกคะแนนการทำกิจกรรมเอาไว้
๗. เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการคิด ตามแผนที่ได้วางไว้แล้ว ได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (Post test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม

๙.หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้

การจัดการเรียนรู้แบบ (Active Learning)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเองใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์

ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และ ทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัยความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ ประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม และถาม อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับ ความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑. Active Learning ส่งเสริมการมีอิสระทางด้านความคิดและการกระทำของผู้เรียนการมีวิจาร์ญาณและการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะมีโอกาส มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงและมีการใช้วิจาร์ญาณในการคิดและตัดสินใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับทิศทางการเรียนรู้ค้นหาสไตล์การเรียนรู้ของตนเอง ผู้การเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง (Metacognition)

๒. Active Learning สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มจะนำไปสู่ความสำเร็จในภาพรวม

๓. Active Learning ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึง ความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นใน สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเลือกเรียนรู้กิจกรรม ต่างๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบและทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ

๔. Active Learning ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งตัวผู้เรียนและตัวครูเป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจความสามารถที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) สอดรับกับ แนวคิดพหุปัญญา (Multiple Intelligence) เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและศักยภาพของตัวเอง ส่วนครูผู้สอนต้องมีความตระหนักที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูเกิดทักษะในการสอนและมีความเชี่ยวชาญในบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกัน

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning มีดังนี้

๑. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน
๓. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด

๔. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศสู่ทักษะการคิดวิเคราะห์และประเมินค่า

๕. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๖. ความรู้เกิดจากประสบการณ์และการสรุปของผู้เรียน

๗. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

กระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS)

การปฏิรูปการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ หวังที่จะพัฒนาเด็กไทยและคนไทยให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ของครู จึงต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า “กระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน หรือ ๕ STEPS” ซึ่งเป็นแนวการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสืบสอบหรือวิธีสอนแบบโครงงาน ประกอบด้วย “การตั้งคำถาม การแสวงหาสารสนเทศ การสร้างความรู้ การสื่อสาร และการตอบแทนสังคม” ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การเรียนรู้ตั้งคำถาม หรือขั้นตั้งคำถาม

เป็นที่ให้นักเรียนฝึกสังเกตสถานการณ์ ปรากฏการณ์ต่างๆ จนเกิดความสงสัย จากนั้นฝึกให้เด็กตั้งคำถามสำคัญ รวมทั้งการคาดคะเนคำตอบ ด้วยการสืบค้นความรู้จากแหล่งต่างๆ และสรุปคำตอบชั่วคราว

ขั้นตอนที่ ๒ การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ

เป็นขั้นตอนการออกแบบ/วางแผนเพื่อรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งการทดลองเป็นขั้นที่เด็กใช้หลักการนิรนัย (Deduction reasoning) เพื่อการออกแบบข้อมูล

ขั้นตอนที่ ๓ การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้

เป็นขั้นตอนที่เด็กมีการคิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การสื่อความหมายข้อมูลด้วยแบบต่างๆ หรือด้วยผังกราฟิก การแปรผล จนถึงการสรุปผล หรือการสร้างคำอธิบาย เป็นการสร้างองค์ความรู้

แนวคิดรูปแบบ ๕ Fs Step Model เป็นแนวคิดที่มีขั้นตอน ๕ ประการในการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย

- **Focus:** การกำหนดประเด็นหลักที่ต้องการให้ผู้เรียนสนใจและศึกษา โดยให้ผู้เรียนตั้งคำถามและตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน การมีจุดมุ่งหมายจะช่วยให้การเรียนรู้มีทิศทาง
- **Find:** ผู้เรียนจะต้องทำการค้นหาคำตอบ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำถามหรือประเด็นที่ได้รับ เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง โดยการใช้แหล่งข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ
- **Feel:** การกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกและเชื่อมโยงกับข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เรียนรู้ ผ่านกระบวนการคิดที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

- **Form:** กระบวนการสรุปหรือประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการค้นหาหรือศึกษามาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง หรือในการแก้ปัญหา โดยการทำงานกลุ่มหรือการอภิปราย
- **Feedback:** การให้ข้อเสนอแนะและการประเมินผลจากผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น โดยการย้อนกลับข้อมูลและผลลัพธ์จากกระบวนการเรียนรู้

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

การดำเนินการสร้างนวัตกรรมในครั้งนี้ ครูผู้สอนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบ active learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉฉฉฉ โดยใช้รูปแบบ ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว อำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต ๑ จำนวน ๑๙ คน โดยมีลำดับขั้นตอน การดำเนินการ ดังนี้

๑. มีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลโดยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉฉฉฉ จำนวน ๒๐ ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
๒. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว ศึกษาแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก
๓. วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม และพัฒนาทักษะการคิด กิจกรรมทักษะปฏิบัติ เพื่อออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ แนวคิดรูปแบบ ๕ Fs Step Model
๔. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวคิดรูปแบบ ๕ Fs Step Model ตามแผนที่วางไว้ ดังนี้
๕. เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉฉฉฉ เสร็จเรียบร้อยตามแผนแล้ว ได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (Post test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม

๓. กระบวนการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนจะเน้นไปที่การบูรณาการ Active Learning กับการใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model โดยมีการจัดกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการคิดและการมีส่วนร่วมของนักเรียนในทุกขั้นตอน ซึ่งจะประกอบด้วย

กระบวนการ/ขั้นตอน	กิจกรรม/แนวทางการดำเนินงาน โดยสรุป
๑. Focus	จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning การกำหนดประเด็นหรือหัวข้อหลักที่จะให้ผู้เรียนศึกษาหรือทำความเข้าใจ การตั้งคำถามที่ชัดเจนและมุ่งเน้นไปที่เป้าหมายการเรียนรู้ เช่น ทำไมนักเรียนถึงต้องเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง หรือ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเองมีความสำคัญอย่างไร
๒. Find	จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยการเรียนรู้ด้วยการศึกษาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และจากศูนย์การเรียนรู้เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
๓. Feel	จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ขั้นตอนนี้คือการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้สึกเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่เรียนรู้ โดยกิจกรรมศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี วัฒนธรรม ประเพณี ในรูปแบบการเยี่ยมชมสัมผัส สถานที่จริง ของจริง ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดอุบลราชธานี
๔. Form	วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร สรุปหรือประมวลผลด้วยการเสริมแรงทางบวก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพที่ตนมีให้ได้สูงสุด
๕ Feedback	ให้ข้อเสนอแนะและการประเมินผล ช่อมเสริมในรายที่มีจุดอ่อน และเสริมแรงในรายที่สามารถต่อยอดได้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาความเข้าใจ รวมถึงการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ที่ยั่งยืนต่อไป

๑๑.ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

๑)ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๘ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านด้ามพรว้า

รายวิชา	จำนวนนักเรียนที่ประเมิน	จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับ ๓ ขึ้นไป	ร้อยละ
ภาษาไทย	๒๐	๑๖	๘๐.๐๐
คณิตศาสตร์	๒๐	๑๔	๗๐.๐๐
วิทยาศาสตร์	๒๐	๑๕	๗๕.๐๐
สังคมศึกษาฯ	๒๐	๑๗	๘๕.๐๐
ประวัติศาสตร์	๒๐	๑๘	๙๐.๐๐
ภาษาอังกฤษ	๒๐	๑๕	๗๕.๐๐
การงานอาชีพ	๒๐	๑๙	๙๕.๐๐
สุขศึกษาและพลศึกษา	๒๐	๑๘	๙๐.๐๐
ศิลปะ	๒๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
หน้าที่พลเมือง	๒๐	๑๙	๙๕.๐๐
การป้องกันการทุจริต	๒๐	๑๘	๙๐.๐๐

๒) ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน

ชั้น	จำนวนนักเรียน	ผลการประเมิน				ระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ
		ไม่ผ่าน	ผ่าน	ดี	ดีเยี่ยม		
ป.๔	๒๐	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ดี	ดีเยี่ยม	๒๐	๑๐๐
		๐	๐	๕	๑๕		

๓) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ/จำนวนคน				ร้อยละ
	๐ ปรับปรุง	๑ ผ่าน	๒ ดี	๓ ดีเยี่ยม	
๑.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	-	-	-	๒๐	๑๐๐.๐๐
๒.ซื่อสัตย์สุจริต	-	๒	๓	๑๕	๗๖.๙๒
๓.มีวินัย	-	-	๔	๑๖	๘๐.๐๐
๔.ใฝ่เรียนรู้	-	-	๔	๑๖	๘๐.๐๐
๕.อยู่อย่างพอเพียง	-	-	-	๒๐	๑๐๐.๐๐
๖.มุ่งมั่นในการทำงาน	-	-	๔	๑๖	๘๐.๐๐
๗.รักความเป็นไทย	-	-	-	๒๐	๑๐๐.๐๐
๘.มีจิตสาธารณะ	-	-	-	๒๐	๑๐๐.๐๐

๔) ผลการประเมินเจตคติ

ข้อมูล	จำนวน	ระดับความคิดเห็น/จำนวน					
		๒๐ คน	๑ น้อย	๒ ปานกลาง	๓ มาก	ร้อยละ	๔ มากที่สุด
๑.การศึกษาเป็นเรื่องจำเป็น	๒๐	-	-	๑	๕	๑๙	๙๕
๒.การมีวินัย นำไปสู่ความสำเร็จ	๒๐	-	-	๔	๒๐	๑๖	๘๐
๓.ความขยันเป็นเรื่องดี	๒๐	-	-	-	-	๒๐	๑๐๐
๔.นักเรียนควรใฝ่หาความรู้	๒๐	-	-	๑	๕	๑๙	๙๕
๕.แนวคิดที่ดีนำไปสู่ความสำเร็จ	๒๐	-	-	๒	๑๐	๑๘	๙๐
๖.คนดีเป็นสิ่งที่ชาติต้องการ	๒๐	-	-	-	-	๒๐	๑๐๐
๗.การมีจิตอาสาเป็นสิ่งที่ดี	๒๐	-	-	-	-	๒๐	๑๐๐
๘.พื้นฐานอาชีพมาจากการศึกษา	๒๐	-	-	๑	๕	๑๙	๙๕
๙.เคารพสิทธิ ผู้อื่น	๒๐	-	-	๒	๑๐	๑๘	๙๐
๑๐.ความรับผิดชอบเป็นเรื่องต้องปฏิบัติ	๒๐	-	-	-	-	๒๐	๑๐๐

๕) ผลการประเมินสมรรถนะ

ที่	เลขประจำตัวนักเรียน	ชื่อ - สกุล	สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนทั้ง ๕ ด้าน					สรุปผล (Mode)	ระดับคุณภาพ
			๑.ความสามารถในการสื่อสาร	๒.ความสามารถในการคิด	๓.ความสามารถในการแก้ปัญหา	๔.ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	๕.ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี		
๑	๔๖๔๔	เด็กชายสรรพลสิทธิ์ ทองสมุทร	๒	๒	๑	๒	๑	๒	ดี
๒	๔๖๔๕	เด็กหญิงกัญญาภัทร จินวงศ์	๓	๓	๒	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม
๓	๔๖๔๘	เด็กหญิงปิ่นสุดา บัวใหญ่	๓	๓	๓	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม
๔	๔๖๔๙	เด็กหญิงนารีรัตน์ ณ อุบล	๓	๓	๒	๒	๓	๒	ดีเยี่ยม
๕	๔๖๘๔	เด็กหญิงรวิชนิภา สุนทอง	๓	๓	๓	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม
๖	๔๗๒๖	เด็กชายธนภฤต รักสัตย์	๒	๓	๒	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม
๗	๔๗๒๗	เด็กชายวรเมศ พรหมิ่ง	๓	๓	๒	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม
๘	๔๗๔๓	เด็กชายกันตพัฒน์ ศรีพัฒนธาดากุล	๓	๓	๓	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม
๙	๔๗๔๔	เด็กชายพัสกร คำอาจ	๓	๒	๒	๒	๓	๒	ดี
๑๐	๔๗๔๗	เด็กหญิงกาญจนา ชนวิวงศ์	๓	๓	๒	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม
๑๑	๔๗๔๙	เด็กหญิงนภาวดี ขจัดภัย	๓	๓	๒	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม
๑๒	๔๗๕๒	เด็กหญิงวิริยาพร บุญมีมาก	๓	๓	๓	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม
๑๓	๔๗๕๗	เด็กชายภูมิทัศน์ ละม่อมสาย	๒	๒	๑	๒	๒	๒	ดี
๑๔	๔๗๖๖	เด็กหญิงนงนภัส ศิริวงศ์	๓	๓	๓	๒	๓	๒	ดีเยี่ยม
๑๕	๔๗๖๘	เด็กหญิงนภัทรตรา วงศ์สุวรรณ	๒	๓	๒	๓	๒	๒	ดี
๑๖	๔๘๑๕	เด็กหญิงสิริกัญญา แสงสุขสว่าง	๓	๒	๒	๓	๒	๒	ดี
๑๗	๔๘๑๗	เด็กชายโอบนิธิ คาร์วี	๓	๒	๓	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม
๑๘	๔๘๔๙	เด็กหญิงธัญชนิต อุปการ	๓	๓	๒	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม
๑๙	๔๘๙๗	เด็กหญิงสุกัลยา คริ่งพิบูล	๑	๑	๑	๒	๑	๒	พอใช้
๒๐	๔๙๑๔	เด็กหญิงกนกวรรณ แดนดี	๒	๓	๒	๓	๓	๓	ดีเยี่ยม

สรุป :พอใช้ ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๐ / ดี ๕ คนคิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐/ ดีเยี่ยม ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

๑. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ได้รับการพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในจังหวัดอุบลราชธานี และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีของจังหวัดอุบลราชธานีอย่างยั่งยืน

๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ร้อยละ ๘๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ที่สูงขึ้น

ผลที่ได้รับ

๑. นักเรียน

- **พัฒนาทักษะการคิด:** นักเรียนจะสามารถพัฒนาทักษะการคิด รายวิชาประวัติศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- **การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking):** นักเรียนจะสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้ดีขึ้น และสามารถใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้
- **การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้:** นักเรียนจะมีการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย การลงมือฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง การทำกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้เกิดการอภิปรายและการทำงาน ซึ่งเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน
- **ความมั่นใจในการเรียนรู้:** นักเรียนจะสามารถเข้าใจความสำคัญของประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นของตนเอง และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างถูกต้อง
- **การพัฒนาทักษะการสะท้อนผล:** นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ที่สูงขึ้น สามารถสะท้อนความรู้และพัฒนาความเข้าใจในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นผ่านการให้ข้อเสนอแนะจากเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครู

๒. ครู

- **การพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนการสอน:** ครูจะสามารถพัฒนาทักษะในการใช้ Active Learning และใช้นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้แบบ active learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ดีที่สุด
- **การส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม:** ครูจะสามารถสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ทำให้การเรียนการสอนเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน

- การพัฒนาผู้เรียนในมุมมองที่หลากหลาย: ครูจะได้รับข้อมูลและข้อเสนอแนะจากนักเรียน เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนและช่วยสนับสนุนการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในทุกด้าน
- การพัฒนาทักษะการประเมินผล: ครูจะสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้จากการสะท้อนความคิดเห็นและผลการประเมินในรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

๓. โรงเรียน

- การพัฒนาแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ: โรงเรียนจะสามารถใช้แนวคิดการจัดการเรียนการสอน Active Learning และใช้นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้แบบ active learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 Fs Step Model ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๔ เพื่อพัฒนาแผนการสอนที่สามารถรองรับการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การพัฒนาการเรียนการสอนในระดับระบบ: การใช้แนวทางดังกล่าวจะช่วยให้โรงเรียนมีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะการคิด ที่มีประสิทธิภาพในระดับโรงเรียน
- การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง: โรงเรียนจะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน การมีส่วนร่วมจากทั้งครูและนักเรียน ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางการศึกษา
- ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีขึ้น: การนำแนวคิด และ ชุดแบบฝึกทักษะนี้ไปใช้ จะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในด้านการคิด รายวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนให้สูงขึ้น

๔. ชุมชน

- การส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับชุมชน: ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การเขียน เช่น การจัดเวิร์คช็อป การนำเสนอข้อมูลในลักษณะกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะการคิด
- การพัฒนาแรงสนับสนุนจากผู้ปกครอง: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาแนวทางการเรียนรู้จะช่วยให้เกิดการสนับสนุนจากทั้งครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน
- การสร้างความตระหนักในทักษะที่สำคัญ: ชุมชนจะตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะการคิดที่จำเป็นสำหรับการประสบความสำเร็จในโลกยุคใหม่และการพัฒนาสังคมที่มีความรู้
- การพัฒนาแนวทางการเรียนรู้ร่วมกัน: การใช้แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning อาจช่วยให้ชุมชนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด ที่มีประสิทธิภาพในทุกๆ ระดับ

สรุป

๑. ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ร้อยละ ๘๐ ได้รับการวัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิด เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ร้อยละ ๘๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ สูงกว่าที่โรงเรียนกำหนด

๑๓.เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ครูศึกษา ค้นคว้า มีความเข้าใจในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการทำงาน สามารถปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

๒. ครูสร้างความเข้าใจกับนักเรียน สื่อสารหรือจัดการเรียนการสอน และพัฒนาทักษะให้เต็มกำลังความสามารถ

๓. ครูต้องคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาให้เป็นเพื่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

๔. ครูสร้างแรงเสริมให้กำลังใจแก่นักเรียน มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก สร้างความมั่นใจว่าทุกคนสามารถทำได้ และได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรม

๑๔.ภาพกิจกรรม

กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์
โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model

กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์
โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model

15.ภาคผนวก

แผนพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้

เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบ active learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
ของฉันทน์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม

ชื่อผู้จัดทำ นางสาวทิพย์สุดา พันธุ์กว้าง รับผิดชอบสอนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ (ส๑๔๑๐๒)

๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบ active learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์
ท้องถิ่นของฉันทน์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๘ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙

๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

๑. ข้าพเจ้าได้วางแผนงานที่จะดำเนินการพัฒนาตามข้อตกลงในด้านต่างๆ ดังนี้ด้านการจัดการเรียนรู้การสร้างและหรือพัฒนาหลักสูตรมีการจัดทำรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาสมรรถนะและการเรียนรู้ เต็มตามศักยภาพ โดยมีการพัฒนารายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ผู้เรียน และท้องถิ่น และสามารถแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ได้

๒. การออกแบบการจัดการเรียนรู้จัดการเรียนการสอน Active Learning ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะคุณลักษณะประจำวิชา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะที่สำคัญ ตามหลักสูตร โดยมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเองและสร้างแรงบันดาลใจ

๓. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และส่งเสริมผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ เรียนรู้และทำงานร่วมกันโดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สามารถแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง และสร้างแรงบันดาลใจ

๔. การสร้างและหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ข้าพเจ้าจะผลิตและพัฒนาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยจัดทำนวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบ active learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ การใช้คลิปวิดีโอส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

๕. ประเภทนวัตกรรม

นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน

๖. หลักการและเหตุผล ตามความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ต้องสร้าง/พัฒนานวัตกรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวแล้วดำเนินชีวิตในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงได้ และสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญในอดีต ที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ จึงเป็นเรื่องสำคัญในการช่วยให้นักเรียนรู้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ในอดีต และสามารถใช้การคิดวิเคราะห์เหตุการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปัจจุบันและพัฒนาอนาคตได้ โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning) เพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่คงทนและได้รับความรู้จากการทำกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถคิด วิเคราะห์ นำเอาแบบอย่างที่ดีของบุคคลสำคัญในอดีต มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สภาพการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ในบทเรียนพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านด้ามพริก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ นักเรียนสามารถทำใบงานหรือทำกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ แต่บางครั้งไม่สามารถตอบคำถาม ไม่สามารถทำ แบบทดสอบ และไม่สามารถใช้กระบวนการคิดในการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ได้ ซึ่งเมื่อให้ทำแบบทดสอบผลปรากฏว่า นักเรียนร้อยละ ๗๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สาเหตุอาจเกิดจาก การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง โดยนักเรียนเป็นผู้รับหรือมีกิจกรรมการเรียนรู้ของ ครูผู้สอนที่ผู้เรียนยังไม่ได้ลงมือปฏิบัติได้

อย่างเต็มประสิทธิภาพตามกระบวนการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถทำให้นักเรียนเกิด ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน รายวิชาสูงขึ้นด้วยการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการแบบกลุ่มร่วมมือหรือร่วมมือกันเรียนรู้กันนั้นมีหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ Group Investigation (GI), รูปแบบ Jigsaw, กระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) เป็นต้น ซึ่งการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือหรือร่วมมือกันเรียนรู้แต่ละ รูปแบบมีความเหมาะสมในด้านเนื้อหา และวิธีการสอนที่แตกต่างกัน ผู้สอนจึงสนใจที่จะนำการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน แนวคิด ๕ Fs Step Model มาใช้สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ เนื่องจากการใช้เทคนิค กระบวนการสอนแบบกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน แนวคิด ๕ Fs Step Model นี้ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้เนื้อหาในบทเรียนด้วยตนเองกับเพื่อนในชั้นเรียนในการทำ กิจกรรมกลุ่ม มีการแสดงความคิดเห็นและช่วยกันหาคำตอบของคำถามที่ครูผู้สอนได้กำหนด และคำถามที่ กลุ่มตัวเองตั้งขึ้นมา ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดความเข้าใจกับเนื้อหาและได้รับความรู้อย่างเท่าเทียมกันทุกคน ทั้งยังส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักทักษะการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะกับผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมห้อง เมื่อถึงเวลาทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคลก็สามารถทำผลคะแนนได้มากขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนรู้ในเรื่องนี้สูงขึ้นอีกด้วย ผู้สอนจึงเห็นว่าการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน แนวคิด ๕ Fs Step Model จะเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในเนื้อหา เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่นตนเอง

จากปัญหาดังกล่าวข้าพเจ้าจึงได้คิดค้น นวัตกรรมการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ในเรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน รูปแบบแนวคิด ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์และรายวิชาอื่นๆได้สูงขึ้น และพัฒนาทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในจังหวัดอุบลราชธานี และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีของจังหวัดอย่างยั่งยืน

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๓. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการพัฒนาทักษะการคิดก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ รูปแบบแนวคิด ๕ Fs Step Model

๔. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้รูปแบบแนวคิด ๕ Fs Step Model

๘. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว จำนวน ๑๙ คน

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้แบบ (Active Learning)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเองใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และ ทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัยความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์สังเคราะห์และ ประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม และถาม อภิปรายร่วมกันผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับ ความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑. Active Learning ส่งเสริมการมีอิสระทางด้านความคิดและการกระทำของผู้เรียนการมีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะมีโอกาส มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงและมีการใช้วิจารณญาณในการคิดและตัดสินใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับทิศทางการเรียนรู้ค้นหาสไตล์การเรียนรู้ของตนเอง ผู้การเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง (Metacognition)

๒. Active Learning สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มจะนำไปสู่ความสำเร็จในภาพรวม

๓. Active Learning ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นใน สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเลือกเรียนรู้กิจกรรม ต่างๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบและทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ

๔. Active Learning ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งตัวผู้เรียนและตัวครูเป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจความสามารถที่เป็นความ

แตกต่างกันระหว่างบุคคล (Individual Different) สอดรับกับแนวคิดพหุปัญญา (Multiple Intelligence) เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและศักยภาพของตัวเอง ส่วนครูผู้สอนต้องมีความตระหนักที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูเกิดทักษะในการสอนและมีความเชี่ยวชาญในบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกัน

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning มีดังนี้

๑. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน
๓. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
๔. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศสู่ทักษะการคิดวิเคราะห์และประเมินค่า
๕. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๖. ความรู้เกิดจากประสบการณ์และการสรุปของผู้เรียน
๗. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

กระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS)

การปฏิรูปการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ หวังที่จะพัฒนาเด็กไทยและคนไทยให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ของครู จึงต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า “กระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน หรือ ๕ STEPS” ซึ่งเป็นแนวการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสืบสอบหรือวิธีสอนแบบโครงงาน ประกอบด้วย “การตั้งคำถาม การแสวงหาสารสนเทศ การสร้างความรู้ การสื่อสาร และการตอบแทนสังคม” ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การเรียนรู้ตั้งคำถาม หรือขั้นตั้งคำถาม

เป็นที่ให้นักเรียนฝึกสังเกตสถานการณ์ ปรากฏการณ์ต่างๆ จนเกิดความสงสัย จากนั้นฝึกให้เด็กตั้งคำถามสำคัญ รวมทั้งการคาดคะเนคำตอบ ด้วยการสืบค้นความรู้จากแหล่งต่างๆ และสรุปคำตอบชั่วคราว

ขั้นตอนที่ ๒ การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ

เป็นขั้นตอนการออกแบบ/วางแผนเพื่อรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งการทดลองเป็นขั้นที่เด็กใช้หลักการนิรนัย (Deduction reasoning) เพื่อการออกแบบข้อมูล

ขั้นตอนที่ ๓ การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้

เป็นขั้นตอนที่เด็กมีการคิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การสื่อความหมายข้อมูลด้วยแบบต่างๆ หรือด้วยผังกราฟิก การแปรผล จนถึงการสรุปผล หรือการสร้างคำอธิบาย เป็นการสร้างองค์ความรู้

แนวคิดรูปแบบ ๕ Fs Step Model เป็นแนวคิดที่มีขั้นตอน ๕ ประการในการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย

- **Focus:** การกำหนดประเด็นหลักที่ต้องการให้ผู้เรียนสนใจและศึกษา โดยให้ผู้เรียนตั้งคำถามและตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน การมีจุดมุ่งหมายจะช่วยให้การเรียนรู้มีทิศทาง
- **Find:** ผู้เรียนจะต้องทำการค้นหาคำตอบ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำถามหรือประเด็นที่ได้รับ เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง โดยการใช้แหล่งข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ
- **Feel:** การกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกและเชื่อมโยงกับข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เรียนรู้ ผ่านกระบวนการคิดที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย
- **Form:** กระบวนการสรุปหรือประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการค้นหาหรือศึกษามาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง หรือในการแก้ปัญหา โดยการทำงานกลุ่มหรือการอภิปราย
- **Feedback:** การให้ข้อเสนอแนะและการประเมินผลจากผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น โดยการย้อนกลับข้อมูลและผลลัพธ์จากกระบวนการเรียนรู้

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

การดำเนินการสร้างนวัตกรรมในครั้งนี้ ครูผู้สอนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบ active learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์ โดยใช้รูปแบบ ๕ Fs Step Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว อำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต ๑ จำนวน ๑๙ คน โดยมีลำดับขั้นตอน การดำเนินการ ดังนี้

๘. มีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลโดยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทน์ จำนวน ๒๐ ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
๙. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว ศึกษาแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก
๑๐. วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม และพัฒนาทักษะการคิด กิจกรรมทักษะปฏิบัติ เพื่อออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ แนวคิดรูปแบบ ๕ Fs Step Model
๑๑. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวคิดรูปแบบ ๕ Fs Step Model ตามแผนที่วางไว้ ดังนี้

๑๒. เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉันทบุรีเรียบร้อยแล้ว ได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (Post test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม

การจัดการเรียนการสอนจะเน้นไปที่การบูรณาการ Active Learning กับการใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 Fs Step Model โดยมีการจัดกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการคิดและการมีส่วนร่วมของนักเรียนในทุกขั้นตอน ซึ่งจะประกอบด้วย

กระบวนการ/ขั้นตอน	กิจกรรม/แนวทางการดำเนินงาน โดยสรุป
๑. Focus	จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning การกำหนดประเด็นหรือหัวข้อหลักที่จะให้ผู้เรียนศึกษาหรือทำความเข้าใจ การตั้งคำถามที่ชัดเจนและมุ่งเน้นไปที่เป้าหมายการเรียนรู้ เช่น ทำไมนักเรียนถึงต้องเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง หรือ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเองมีความสำคัญอย่างไร
๒. Find	จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยการเรียนรู้ด้วยการศึกษาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และจากศูนย์การเรียนรู้เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
๓. Feel	จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ขั้นตอนนี้คือการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้สึกเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่เรียนรู้ โดยกิจกรรมศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี วัฒนธรรม ประเพณี ในรูปแบบการเยี่ยมชมสัมผัสสถานที่จริง ของจริง ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดอุบลราชธานี
๔. Form	วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร สรุปหรือประมวลผลด้วยการเสริมแรงทางบวก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพที่ตนมีให้ได้สูงสุด
๕. Feedback	ให้ข้อเสนอแนะและการประเมินผล ช่อมเสริมในรายที่มีจุดอ่อน และเสริมแรงในรายที่สามารถต่อยอดได้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาความเข้าใจ รวมถึงการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ที่ยั่งยืนต่อไป

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

๑. โครงสร้างของนวัตกรรม

๑. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉัน จำนวน ๒๐ ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

๒. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เรื่องการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉัน ด้วยกระบวนการเรียนรู้ รูปแบบ ๕ Fs Step Model

๓. เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการคิด เรื่องการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของฉัน เสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (Post test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม

๒. องค์ประกอบของนวัตกรรม

องค์ประกอบของนวัตกรรมนี้จะเชื่อมโยงกับ ๕ Fs Step Model ซึ่งประกอบด้วย ๕ ขั้นตอนหลักที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ:

๑. Focus:

ขั้นตอนแรกคือการกำหนดประเด็นหรือหัวข้อหลักที่จะให้ผู้เรียนศึกษาหรือทำความเข้าใจ การตั้งคำถามที่ชัดเจนและมุ่งเน้นไปที่เป้าหมายการเรียนรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาหรือแนวคิดหลักได้

๒. Find:

ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะต้องค้นหาข้อมูลและคำตอบจากแหล่งต่างๆ ทั้งจากการอ่านเอกสาร การค้นคว้า หรือการสังเกตการณ์ จากนั้นผู้เรียนจะประเมินความสำคัญและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้

๓. Feel:

ขั้นตอนนี้คือการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้สึกเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่เรียนรู้ กระบวนการนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้รวบรวมมา โดยผ่านการสะท้อนและการอภิปรายในกลุ่ม

๔. Form:

เมื่อผู้เรียนได้ข้อมูลและสามารถเชื่อมโยงเนื้อหากับประสบการณ์หรือความเข้าใจของตนเองแล้ว ขั้นตอนนี้จะเป็นการจัดระบบและสร้างความเข้าใจอย่างชัดเจน เช่น การสร้างข้อสรุปหรือการออกแบบวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๕. Feedback:

การได้รับคำติชมและข้อเสนอแนะจากครูหรือเพื่อนร่วมเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาความเข้าใจ รวมถึงการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ที่ยั่งยืนต่อไป

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ได้รับการพัฒนาทักษะการคิด เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในจังหวัดอุบลราชธานี และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีของจังหวัดอุบลราชธานีอย่างยั่งยืน

๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ร้อยละ ๘๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ที่สูงขึ้น

๑๓.งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

งบโครงการพื้นที่นวัตกรรม จำนวน ๓,๕๐๐ บาท

๑๔. การประเมินผล

๑. ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ร้อยละ ๘๐ ได้รับการวัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิด เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ร้อยละ ๘๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ สูงกว่าที่โรงเรียนกำหนด

ลงชื่อ

(นางสาวทิพย์สุดา พันธุ์กว้าง)

ตำแหน่ง ครู คศ.๑

ผู้จัดทำแผนพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้

๑ เมษายน ๒๕๖๘

ความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

() เห็นชอบ

() ไม่เห็นชอบ และเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง ดังนี้

.....

.....

ลงชื่อ

(นางนัฐธิดา แสงใส)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว

๑ เมษายน ๒๕๖๘

โรงเรียนบ้านด้ามพริ้ว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ